

Notitie Reikwijdte en Detailniveau

Energielandgoed Wells Meer te Bergen (L)

projectnummer 0419835.00
definitief 2.0
2 juli 2018

Notitie Reikwijdte en Detailniveau

Energie landgoed Wells Meer te Bergen (L)

projectnummer 0419835.00

definitief 2.0

2 juli 2018

Auteurs

drs. T. Artz

A.C. Oerlemans MSc

Opdrachtgever

Gemeente Bergen

Postbus 140

5854 ZJ Bergen (L)

datum vrijgave
2-7-2018

beschrijving revisie
definitief

goedkeuring
drs. J.A.A. van de Heijning

vrijgave
drs. T. Artz

Inhoudsopgave

Blz.

1	Inleiding	2
1.1	Aanleiding	2
1.2	Structuurvisie en m.e.r.	3
1.3	Deze Notitie Reikwijdte en Detailniveau	3
2	De m.e.r.-procedure	4
2.1	Waarom is een m.e.r. voor Wells Meer nodig?	4
2.2	Procedure en inhoudelijke eisen aan een m.e.r.-procedure	5
2.3	Een m.e.r. in twee fasen voor Energielandgoed Wells Meer	5
2.3.1	Inventariserend planMER bij structuurvisie	6
2.3.2	Onderzoekend MER bij bestemmingsplan	7
2.3.3	De mogelijkheid om een reactie te geven op deze notitie en het MER voor Wells Meer	7
3	Het voornemen	9
3.1	Doelstelling en ambitie	9
3.2	Ligging	9
3.3	Waarom deze locatie?	10
3.4	Invulling	10
3.5	Alternatieven	11
4	Referentiesituatie	12
4.1	Kenschets zoekgebied	12
4.1.1	Natuur	12
4.1.2	Bodem en water	13
4.1.3	Landschap, cultuurhistorie en archeologie	13
4.1.4	Functionele structuur	15
4.1.5	Hinder	15
4.1.6	Autonome ontwikkelingen en raakvlakprojecten	15
5	Beoordelingskader	16
5.1	Beoordelingskader	16
5.2	Methodiek voor effectbepaling	16

Leeswijzer

Voor de ontwikkeling van het Energielandgoed Wells Meer doorlopen wij een m.e.r.-procedure. De formele start vindt plaats met publicatie van deze notitie Reikwijdte en Detailniveau. Hierin staat wat onderzocht wordt in het op te stellen milieueffectrapport (MER) dat in het najaar van 2018 samen met de nog op te stellen Structuurvisie voor Wells Meer ter inzage ligt.

U kunt binnen de daarvoor gestelde termijn een reactie geven op de inhoud van deze notitie en op het voorgenomen onderzoek dat in het MER wordt verricht. Deze reacties betrekken wij bij het opstellen van het MER.

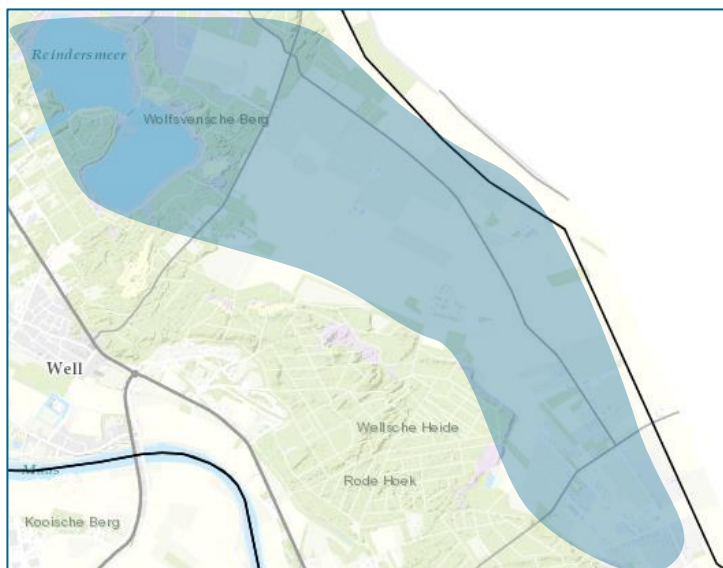
Deze notitie begint met een inleiding over het voornemen om Wells Meer te transformeren naar een Energielandgoed (hoofdstuk 1). Vervolgens staat in hoofdstuk 2 een nadere uitleg van de m.e.r.-procedure. Hoofdstuk 3 geeft een beschrijving van het onderzoeksgebied en meer informatie over het voornemen. In hoofdstuk 4 beschrijven wij de referentiesituatie. Tot slot staat in hoofdstuk 5 het beoordelingskader: wat wordt in het MER onderzocht (de onderzoeksthema's) en op welke manier (de onderzoeksmethodiek).

1 Inleiding

1.1 Aanleiding

Naar aanleiding van op Europees niveau gemaakte afspraken over het klimaat formuleren steeds meer Nederlandse gemeenten hun eigen klimaat- en energiedoelstellingen. Zo ook de gemeente Bergen, die de energietransitie vormgeeft door zichzelf het doel te stellen in 2030 energieonafhankelijk te zijn. Om dit te bereiken zet de gemeente in op duurzaam transport, besparing van energieverbruik van bedrijven en bewoners en de opwekking van duurzame energie. Bergen wil zowel kleinschalige opwekking, door middel van bijvoorbeeld zonnepanelen op bedrijfspanden en woningen, als opwekking op grote schaal plaats laten vinden. De opwekking op grote schaal wil de gemeente realiseren door een gerichte gebiedsontwikkeling.

Voor de grootschalige energieopwekking is de gemeente voornemens het gebied Wells Meer te herontwikkelen tot een “energielandgoed”, met daarin onder andere ruimte voor diverse duurzame energiebronnen, recreatieve en educatieve voorzieningen die samen een blijvende impuls aan het gebied moeten geven. Het Energielandgoed moet bijdragen aan de leefomgeving, economie en kennisontwikkeling en dient geen afbreuk te doen aan de aanwezige landschappelijke, cultuurhistorische en natuurlijke waarden in het gebied. Dit houdt tevens in dat er geen grootschalige bomenkap plaats mag vinden voor de ontwikkeling. In een haalbaarheidsvisie¹ is aangetoond dat het gebied mogelijkheden biedt voor het opwekken van 50% van de benodigde energie om energieonafhankelijk te worden. De gemeente neemt het initiatief voor de herontwikkeling op zich.

Figuur 1.1: Indicatief zoekgebied Energielandgoed Wells Meer

- ¹ Haalbaarheidsvisie energielandschap Wells Meer, Antea Group, Econnetic & Kuiper Compagnons 2017

1.2 Structuurvisie en m.e.r.

Voor nieuwe ontwikkelingen die mogelijk een (grote) impact op het milieu of de ruimte kunnen hebben, is een m.e.r.-procedure verplicht. De m.e.r.-procedure is bedoeld om het milieubelang vroegtijdig en volwaardig in de besluitvorming in te brengen en mee te laten wegen. Hierbij gaat het erom of en wat de alternatieven zijn om het plan te kunnen realiseren, welke effecten er zijn, en wat geregeld moet worden (welke randvoorwaarden en spelregels zijn nodig) om een aanvaardbare leefomgevingskwaliteit te ontwikkelen.

De gemeente Bergen heeft een voortvarende en ambitieuze planning voor het ontwikkelen van het Energielandgoed voor ogen. Om deze planning na te streven, wordt in eerste instantie gestart met plan- en besluitvorming door middel van het uitspreken van de ambitie en locatie voor het Energielandgoed. De locatie (Wells Meer) wordt formeel aangewezen in de Structuurvisie. In het bijbehorende plan-m.e.r., waar deze notitie Reikwijdte en Detailniveau de start voor is, wordt deze locatiekeuze nader onderbouwd.

In de tweede fase vindt het scenario onderzoek plaats. Aansluitend wordt in de derde fase het masterplan en bestemmingsplan opgesteld en wordt de realisatie van het Energielandgoed voorbereid middels het verlenen van de vergunningen. Bij deze tweede en derde fase wordt een project-m.e.r. opgesteld. Deze m.e.r. vormt een direct vervolg op het plan-m.e.r. bij de Structuurvisie. Hoewel het formeel twee procedures zijn, kan dit beter gezien worden als één m.e.r. met twee delen: deel 1 bij de structuurvisie en deel 2 bij het bestemmingsplan. In hoofdstuk twee gaan wij hier nader op in.

1.3 Deze Notitie Reikwijdte en Detailniveau

In de m.e.r.-procedure is raadpleging van de betrokken bestuursorganen en adviseurs (de vooroverleg partners in het kader van de planologische procedure) over de inhoud (reikwijdte en detailniveau) van het MER een verplicht onderdeel. De volgende instanties en bestuursorganen zijn uitgenodigd voor het MER hun advies uit te brengen:

- de gedeputeerde Staten van de provincie en Kreis Kreve;
- burgemeesters en wethouders van betrokken buurgemeenten (Gennep, Boxmeer, Venlo, Venray en Horst aan de Maas);
- de Duitse buurgemeenten Goch, Weeze, Geldern en Kevelaer;
- Waterschap Limburg;
- Ministerie van Infrastructuur en Waterstaat;
- Natuur- en milieufederatie Limburg;
- Limburgs Landschap.

Voor de m.e.r. Structuurvisie Energielandgoed Wells Meer is gekozen voor een schriftelijke raadpleging op basis van voorliggende Notitie Reikwijdte en Detailniveau. In deze Notitie Reikwijdte en Detailniveau worden de kaders van, en de onderzoeksmethodiek voor, het MER beschreven. De Notitie wordt voorgelegd aan de te raadplegen instanties en vormt de start van de m.e.r.-procedure. Deze Notitie wordt tevens ter inzage gelegd zodat een ieder kan reageren. De adviezen over en reactie op de Notitie betrekken wij bij het opstellen van het MER.

2 De m.e.r.-procedure

2.1 Waarom is een m.e.r. voor Wells Meer nodig?

Het is verplicht voor ontwikkelingen met mogelijk belangrijke nadelige milieugevolgen een m.e.r. te doorlopen (m.e.r. staat voor de procedure) en het MER op te stellen (MER staat voor milieueffectrapport en betreft het rapport).

De procedure van een milieueffectrapportage (m.e.r.) is bedoeld om het milieubelang volwaardig en vroegtijdig in de plan- en besluitvorming in te brengen. Een m.e.r. is gekoppeld aan een plan of besluit, bijvoorbeeld een structuurvisie, een bestemmingsplan of een vergunning. Of en zo ja welke verplichtingen gelden ten aanzien van een m.e.r. is vastgelegd in de Wet milieubeheer en het Besluit m.e.r. Vanuit twee sporen kan sprake zijn van verplichtingen ten aanzien van een m.e.r.:

- De voorgenomen activiteit komt voor in het Besluit m.e.r.;
- Voor de voorgenomen activiteit moet een passende beoordeling worden opgesteld, omdat niet op voorhand kan worden uitgesloten dat er significant negatieve effecten zijn op Natura 2000-gebieden.

M.e.r.-verplichting vanuit Besluit m.e.r.

In de Wet Milieubeheer en in het Besluit m.e.r. is een onderscheid gemaakt in activiteiten die m.e.r.-plichtig zijn (de zogenaamde bijlage C- activiteiten) en activiteiten die m.e.r.-beoordelingsplichtig zijn (de zogenaamde bijlage D-activiteiten). Bij deze laatste categorie moet eerst beoordeeld worden of een activiteit *mogelijke belangrijke nadelige milieugevolgen* heeft. Is dit het geval, dan dient ook een m.e.r. doorlopen te worden.

Daarnaast wordt onderscheid gemaakt tussen een project-m.e.r. en een plan-m.e.r. Een project-m.e.r. is gekoppeld aan concrete besluiten en kan effecten vaak meer concreet beschrijven (immers er is meer bekend van de ontwikkeling). Een plan-m.e.r. is gekoppeld aan plannen die concretere vervolgotrajecten mogelijk maken die m.e.r.(beoordelings)plichtig zijn en daarmee dus kaderstellend zijn. Een plan-m.e.r. is vaak abstracter van inhoud en gaat meer om de effecten in grote lijnen te kunnen duiden.

M.e.r.-verplichting vanuit Natura 2000

Wanneer niet op voorhand kan worden uitgesloten dat een voorgenomen activiteit significant negatieve effecten heeft op Natura 2000-gebied, volgt uit de Wet natuurbescherming dat een passende beoordeling moet worden opgesteld. Uit de Wet natuurbescherming en de Wet milieubeheer volgt dat dan (ook) een plan-m.e.r. procedure doorlopen moet worden.

M.e.r.-verplichting Energielandgoed Wells Meer

Gezien de grootte van het gebied, de verwachte invulling en de herinrichting van het landschap geldt voor het Energielandgoed vanuit verschillende optieken een m.e.r.-plicht. De volgende activiteiten zijn (mogelijk) aan de orde in het Energielandgoed:

- D9: landinrichtingsproject dan wel een wijziging of uitbreiding daarvan, waarbij sprake is van een functiewijziging van meer dan 125 ha landbouw;
- D17.2: diepboringen in het geval van geothermische boringen;

- D22.2: de oprichting of wijziging van een windturbinepark met een gezamenlijk vermogen van 15 MW of minimaal 10 windturbines;

Het opstellen van een structuurvisie maakt dat het een kaderstellend plan betreft. Daarom geldt dus een plan-m.e.r-plicht.

Daarnaast geldt voor Wells Meer ook dat negatieve effecten op het nabijgelegen Natura 2000-gebied Maasduinen nu nog niet uit te sluiten zijn. Via de Wet natuurbescherming geldt dus ook een plan-m.e.r. verplichting. Bij de te doorlopen plan-m.e.r. wordt daarom ook een Passende Beoordeling opgesteld.

2.2 Procedure en inhoudelijke eisen aan een m.e.r.-procedure

Een m.e.r. bestaat uit een aantal procedurele stappen en producten. Het startdocument van de procedure is deze Notitie Reikwijdte en Detailniveau, in het vervolg aangeduid met 'notitie'. Het eindproduct van de m.e.r.-procedure is een milieueffectrapport (MER).

De m.e.r. procedure kent de volgende procedurele eisen:

- Openbare *kennisgeving* van het voornemen;
- *Raadpleging* van de betrokken bestuurlijke organen en adviseurs over de reikwijdte en het detailniveau van de m.e.r.;
- Bieden van de mogelijkheid om zienswijzen in te dienen;
- Advies Commissie m.e.r. over reikwijdte en detailniveau (optioneel);
- Opstellen milieueffectrapport;
- Openbaar maken MER en opsturen aan de wettelijke adviseurs & Commissie m.e.r.;
- Bieden van de mogelijkheid om zienswijzen op het MER in te dienen;
- Toetsingsadvies Commissie m.e.r.;
- Besluit nemen inclusief motivatie hoe de m.e.r. in de planvorming is betrokken en bekendmaking besluit;
- Evaluatie van effecten tijdens en na realisatie.

Conform artikel 7.23 van de Wet milieubeheer bevat een MER tenminste een beschrijving van:

- Probleem en doelstelling;
- De voorgenomen activiteit, alternatieven en varianten;
- Genomen en te nemen besluiten;
- De huidige situatie en autonome ontwikkeling van het studiegebied;
- De effecten van de voorgenomen activiteit op het studiegebied;
- Leemten in kennis en aanzet tot evaluatieprogramma;
- Samenvatting.

2.3 Een m.e.r. in twee fasen voor EnergieLandgoed Wells Meer

Het MER voor EnergieLandgoed Wells Meer bestaat uit twee fasen:

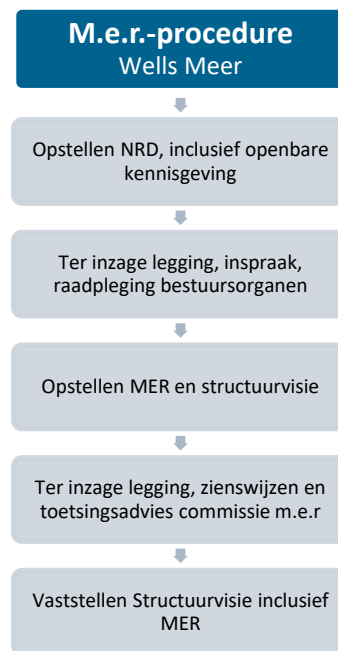
1. een inventariserend planMER bij de Structuurvisie dat ingaat op de locatiekeuze voor Wells Meer en spelregels geeft voor de inrichting van het gebied. Deze notitie gaat over dit planMER.

2. een onderzoekend MER bij het later op te stellen bestemmingsplan dat meer in detail op de invulling van het gebied. Deze procedure volgt naar verwachting in 2019.

Beide MER-en vormen feitelijk één verhaal. Eerst een onderbouwing van de keuze voor het gebied Wells Meer en spelregels voor wat wel en niet in het gebied kan. Vervolgens een nadere detaillering van de inrichting van het gebied. Het nu op te stellen planMER vormt dus het fundament voor de verdere uitwerking van het Energielandgoed in een MER dat in een later stadium opgesteld wordt.

In dit planMER wordt globaal, richtgevend onderzoek gedaan, waardoor de randvoorwaarden en belemmeringen uit de fysieke leefomgeving en milieuaspecten in beeld worden gebracht. In dit planMER wordt navolgbaar aangegeven of en waarom Wells Meer de meest logische locatie is voor een Energielandgoed. Ook worden beschouwd wat wel en niet kan in het gebied, en waarom. Op deze wijze wordt vormgegeven aan welke 'redelijkerwijs te beschouwen alternatieven er zijn'.

De m.e.r-procedure bestaat concreet uit 5 procedurestappen, zoals weergegeven in figuur 2.1, en is gestart met het opstellen van voorliggende Notitie Reikwijdte en Detailniveau.

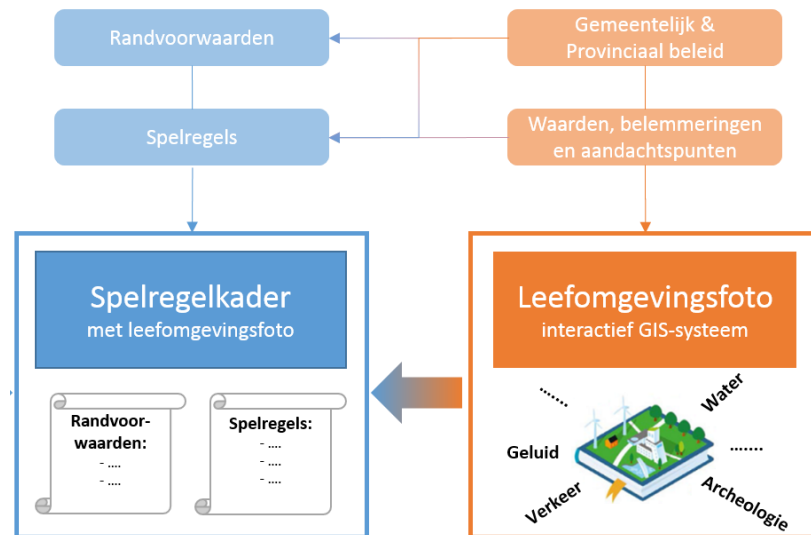

Figuur 2.1: M.e.r.-procedure Structuurvisie Energielandgoed Wells Meer

2.3.1 Inventariserend planMER bij structuurvisie

In het planMER bij de Structuurvisie wordt de omgevingsinformatie ten aanzien van de fysieke leefomgeving van het plangebied verzameld en in beeld gebracht. Alle informatie wordt bij elkaar gebracht, waardoor duidelijk is welke randvoorwaarden, kansen en mogelijkheden de verschillende milieuaspecten stellen aan de gebiedsinvulling en welke belemmeringen gevormd worden door fysieke omgevingsaspecten. Op deze manier wordt duidelijk welke mogelijkheden er zijn voor de ruimtelijke invulling van het Energielandgoed. Ook wordt in het planMER onderzocht

welke alternatieven er zijn voor de locatie voor een Energielandgoed in de gemeente Bergen. Deze uiteindelijke keuzes landen in de op te stellen Structuurvisie voor Wells Meer die naar verwachting in 2018 ter inzage wordt gelegd.

Figuur 2.2: werkwijze inventariserend MER

Het inventariserend planMER vormt het fundament voor de alternatievenuitwerking en –afweging voor de transformatie en invulling van het gebied, dat plaatsvindt in de volgende m.e.r.-procedure bij het bestemmingsplan, zie paragraaf 2.3.2.

2.3.2 Onderzoekend MER bij bestemmingsplan

In het onderzoekend MER bij het bestemmingsplan wordt aan de hand van alternatieven onderzocht wat de potentiële milieueffecten van de beoogde ontwikkeling zijn. Deze onderzoeken maken het mogelijk de alternatieven te beoordelen en vervolgens af te wegen, met als doel het kiezen van een voorkeursalternatief (VKA). Het onderzoekend MER wordt gekoppeld aan het bestemmingsplan en wordt tegelijkertijd ter inzage gelegd. Voorafgaand aan de start van deze tweede m.e.r.-procedure wordt een separate Notitie Reikwijdte en Detailniveau opgesteld. Dit is naar verwachting in 2019.

2.3.3 De mogelijkheid om een reactie te geven op deze notitie en het MER voor Wells Meer

Deze notitie wordt via een zogenaamde openbare kennisgeving ter inzage gelegd. Daarop mag een ieder een reactie geven. Ook wordt aan bijvoorbeeld andere gemeenten (ook in Duitsland), provincie en het waterschap gevraagd om een reactie te geven op deze notitie.

De Notitie Reikwijdte en Detailniveau wordt begin juli 2018 gepubliceerd en vier weken ter inzage gelegd. Een ieder kan gedurende deze periode reageren op de Notitie Reikwijdte en Detailniveau. Hierbij kunnen zij aangeven wat in het MER onderzocht moet worden en op welke wijze.

Er worden geen informatiebijeenkomsten georganiseerd. De raadplegingstermijn wordt gepubliceerd op de gemeentelijke website, sociale media en in de huis- aan huisbladen. Daarnaast worden de bij de gemeente bekende geïnteresseerden actief benaderd.

Voor deze notitie Reikwijdte en Detailniveau wordt geen advies van de Commissie m.e.r. gevraagd. Deze onafhankelijke Commissie zal het nog op te stellen planMER wel formeel toetsen als deze ter inzage ligt.

3 Het voornemen

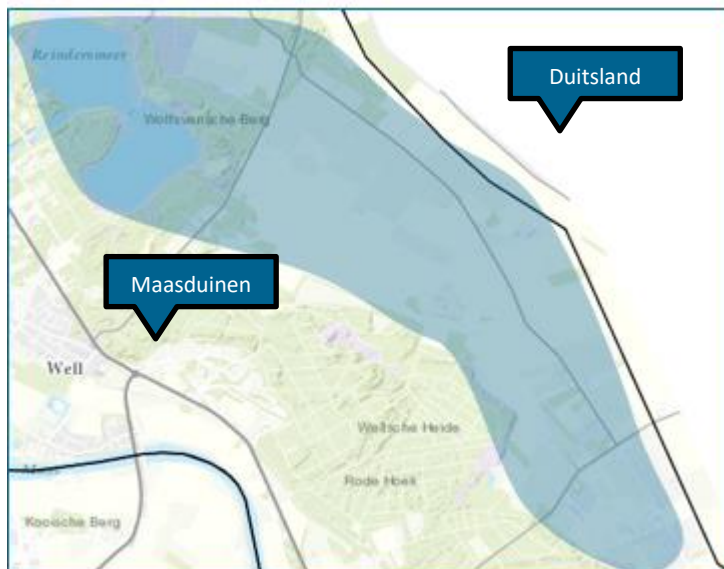
3.1 Doelstelling en ambitie

Gemeente Bergen heeft het doel gesteld in 2030 energieonafhankelijk te zijn. Het doel is gevormd naar aanleiding van mondiale en nationale beleidsafspraken rondom klimaatverandering (waaronder het akkoord van Parijs). Om het energieonafhankelijk zijn te bereiken, zet de gemeente in op duurzaam transport, besparing van energieverbruik van bedrijven en bewoners en de opwekking van duurzame energie. Bergen wil zowel kleinschalige opwekking, door middel van bijvoorbeeld zonnepanelen op bedrijfspanden en woningen, als opwekking op grote schaal plaats laten vinden. De opwekking op grote schaal wil de gemeente realiseren door een gerichte gebiedsontwikkeling.

Voor de grootschalige energieopwekking is de gemeente voornemens het gebied Wells Meer te herontwikkelen tot een “energielandgoed”, met daarin ruimte voor diverse duurzame energiebronnen, recreatieve en educatieve voorzieningen. In de haalbaarheidsvisie is aangetoond dat het gebied mogelijkheden biedt voor het opwekken van 50% van de benodigde energie binnen de gemeente om energieonafhankelijk te worden (dit komt overeen met 0,87 PJ). Hierdoor kan de helft van de energieverbruikers in de gemeente voorzien worden van energie die is opgewekt in het Energielandgoed. De gemeente neemt het initiatief voor de herontwikkeling op zich.

3.2 Ligging

Het zoekgebied ligt in Noord-Limburg, in het zuiden van de gemeente Bergen. Het gebied wordt ingeklemd door Nationaal Park de Maasduinen (de langste rivierduinengordel van Nederland) aan de westzijde en de Duitse grens aan de oostzijde. Het betreft een grootschalig jong ontginningsgebied, dat vanaf de 15^e eeuw is gebruikt voor landbouwactiviteiten.

Figuur 3.1: Indicatief zoekgebied Energielandgoed Wells Meer

Het aan de Maasduinen grenzende Wells Meer is een open, grootschalig gebied waar geen waardevolle natuur binnen ligt. Het gebied heeft een omvang van ruim 400 hectare, dat momenteel voornamelijk een agrarische functie heeft.

De grenzen van het zoekgebied liggen nog niet vast. Afhankelijk van de uiteindelijke invulling van het gebied wordt bepaald waar de grenzen exact komen te liggen. Het planMER dient mede om de definitieve grenzen van het zoekgebied te bepalen.

3.3 Waarom deze locatie?

De gronden in Wells Meer zijn momenteel deels in het bezit van de gemeente, deels van de provincie en deels van particulieren. De provinciale gronden zijn niet geschikt voor de oorspronkelijke doeleinden (relocatie van intensieve veehouderij uit kwetsbare gebieden in de provincie), en komen daarom beschikbaar voor een andere gebruiksvorm. De gemeente wil het aangrenzende Nationaal Park de Maasduinen en het Maasdal vrijhouden van soortgelijke gebruiksvormen en acht deze gebieden gezien hun landschappelijke en natuurwaarden niet geschikt voor de ontwikkeling van het Energie landgoed.

De combinatie van de gemeentelijke doelstelling om in 2030 energieonafhankelijk te zijn door onder andere het zelf opwekken van duurzame energie op grote én geclusterde schaal, en de ruimte die Wells Meer te bieden heeft, maakt het interessant om dit gebied in te richten als een uniek en grootschalig energie landgoed.

3.4 Invulling

De gemeente heeft een aantal randvoorwaarden geformuleerd voor de invulling van het Energie landgoed. Het Energie landgoed moet:

1. Een blijvende impuls aan het gebied geven op het vlak van natuur, leefomgeving, recreatie, leefbaarheid, landbouw, kennisontwikkeling en economie.
2. Geen afbreuk doen aan de aanwezige landschappelijke en cultuurhistorische waarden en aan de aanwezige natuurwaarden. Hiermee zijn het Maasdal en het Nationaal Park De Maasduinen uitgesloten voor de herontwikkeling.
3. Geen grootschalige bomenkap vereisen.

De invulling en het ontwerp van het Energie landgoed worden door de randvoorwaarden, kansen en belemmeringen bepaald. Het Energie landgoed dient bij te dragen aan 50% van de benodigde energie om energieonafhankelijk te worden. Dit betekent dat er circa 0,85 PJ energie opgewekt dient te worden. De opwekking kan plaats vinden door middel van (een combinatie van) windenergie, zonnepanelen, biomassa, geothermie en waterkracht.

In de structuurvisie wordt de ambitie en locatie van het Energie landgoed vastgelegd. Het planMER bij de structuurvisie gaat tevens in op de ambitie en locatie. In het MER bij het bestemmingsplan, dat bij het masterplan/bestemmingsplan hoort, wordt een gedetailleerdere invulling van het zoekgebied weergegeven middels alternatieven en varianten.

3.5 Alternatieven

In het inventariserend planMER worden geen afgebakende alternatieven voor het Energielandgoed onderzocht. De locatie Wells Meer is bepaald, maar de randen van het zoekgebied liggen nog niet vast (zie paragraaf 3.2). In het planMER wordt onderzocht waarom deze locatie ook de meest logische is en wat de exacte begrenzing zou moeten/kunnen zijn.

Ook onderzoekt het planMER diverse invullingen van het gebied. Voorbeelden hiervan zijn de afweging tussen energie- en voedselproductie, mogelijkheden voor de netaansluiting, buffering en energieopslag. Het MER vormt daardoor het afwegingskader tussen energieopwek, medegebruik, recreatie en natuur.

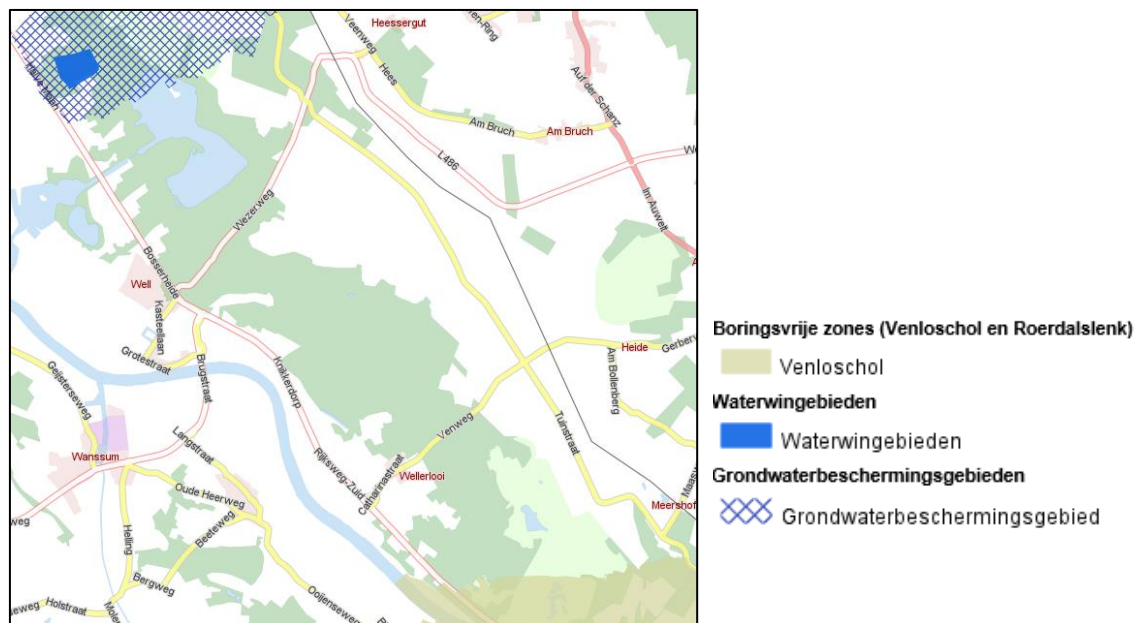
Op basis van dit onderzoek wordt in het planMER aangegeven welke randvoorwaarden, kansen en mogelijkheden de fysieke leefomgeving stelt aan de ontwikkeling van het Energielandgoed. Er wordt met behulp van bestaande omgevingsinformatie in beeld gebracht welke beperkingen er gelden vanuit onder andere natuur- en landschapswaarden en bestaande bebouwing en infrastructuur. Op deze manier wordt duidelijk welke kansen en beperkingen er zijn voor de ruimtelijke invulling van het Energielandgoed.

In de volgende fase (bestemmingsplan en projectMER) zal de invulling van het Energielandgoed vervolgens verder gedetailleerd worden.

4.1.2 Bodem en water

Het gebied heeft een voornamelijk agrarische functie, met in het zuiden glastuinbouw en andere bedrijvigheid. Er zijn geen gegevens van verontreinigingen bekend.

Aan de noordzijde van het zoekgebied ligt het Reindersmeer in Nationaal Park de Maasduinen. Aan de noordkant van het Reindersmeer ligt het waterwingebied Bergen, met daar omheen een grondwaterbeschermingsgebied. Ten zuiden van het zoekgebied ligt boringsvrije zone de Venloschol. In het zoekgebied liggen, met uitzondering van het Reindersmeer, geen grondwaterbeschermingszones of boringsvrije zones (zie figuur 4.2).

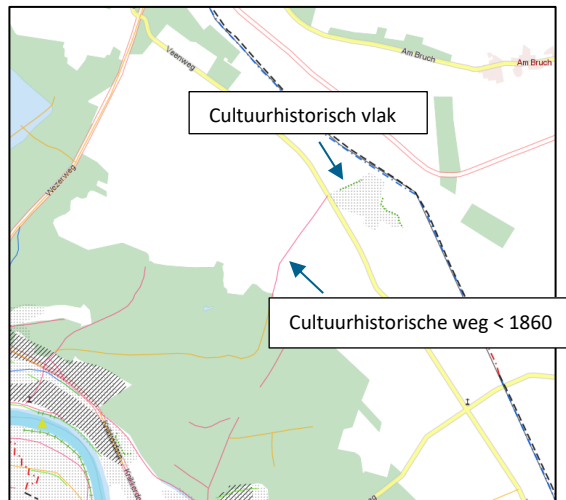

Figuur 4.2: Waterkundige waarden nabij het zoekgebied

4.1.3 Landschap, cultuurhistorie en archeologie

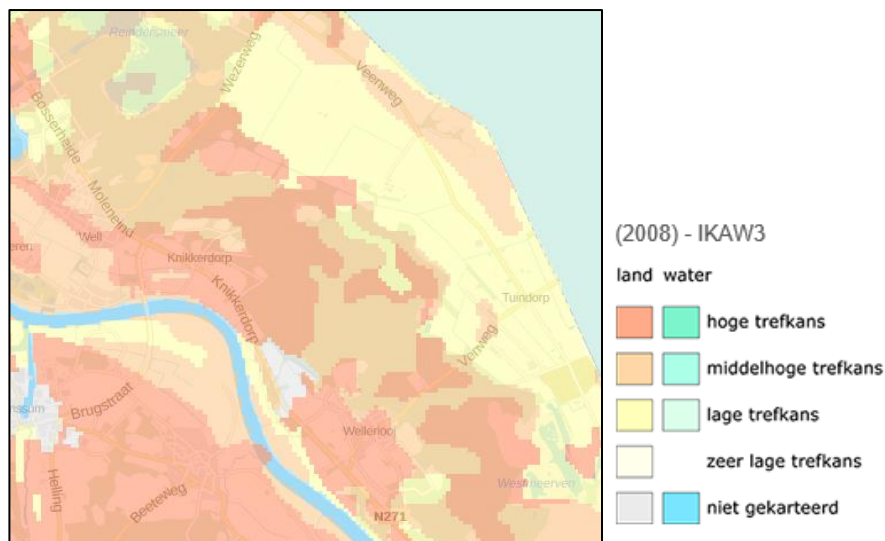
Het zoekgebied bestaat met name uit agrarische gronden. Het zoekgebied ligt nabij Nationaal Park de Maasduinen, een waardevol (natuur)landschap in Noord-Limburg. In het planMER wordt onderzocht wat de effecten van de invulling van het Energielandgoed zijn op de landschapsstructuren in het gebied.

In het plangebied ligt een cultuurhistorisch vlak dat wordt gevormd door een oud akkerlandschap met een houtwal. Daarnaast ligt er een cultuurhistorische lijn in het gebied, dit betreft een weg aangelegd vóór het jaar 1860 (figuur 4.3). De cultuurhistorische waarden in het gebied zijn relatief beperkt. In het planMER wordt daarom summier aandacht besteed aan dit thema.

Figuur 4.3: Cultuurhistorische waarden in en nabij het zoekgebied (bron: POL2014²)

Het zoekgebied heeft in het centrale gedeelte een lage trefkans op archeologische vondsten. Aan de randen van het gebied wordt de trefkans middelhoog en deels hoog verwacht. In het zoekgebied liggen geen archeologische monumenten. Op enkele kilometers afstand liggen nabij de oevers van de Maas diverse archeologische monumenten van (middel)hoge waarde. De archeologische waarden in het gebied zijn relatief beperkt. In het planMER wordt daarom summier aandacht besteed aan dit thema.

Figuur 4.4: Indicatieve archeologische verwachtingskaart zoekgebied (bron: IKAW3³)

- ² Provinciale Omgevingsverordening Limburg 2014, provincie Limburg
- ³ Indicatieve Kaart voor Archeologische Waarden, Rijksdienst voor Cultureel Erfgoed

4.1.4 *Functionele structuur*

Luchthaven

Het zoekgebied Wellsmeer bevindt zich nabij de Duitse Luchthaven Weeze. De luchthaven heeft specifieke aanvliegroutes, waarin bouwhoogtebeperkingen gelden om de vliegveiligheid op deze routes te waarborgen. Deze bouwhoogtebeperkingen beïnvloeden de hoogte van eventueel te bouwen windturbines. Bij de uitwerking van het Energie landgoed is afstemming met de luchthaven in vroegtijdig stadium van belang om te komen tot een optimale plaatsing.

Landbouw

De gronden in het zoekgebied worden met name gebruikt voor landbouwactiviteiten. Ook de bedrijven in het gebied zijn gerelateerd aan landbouw (zoals bijvoorbeeld een groenteverwerkingsbedrijf). Daarnaast vindt in het gebied graszodenteelt plaats. De teelt heeft een groot ruimtebeslag in het gebied.

Recreatie

Hoewel het gebied niet specifiek is bedoeld voor recreatie, wordt er in en nabij het zoekgebied veel gerecreëerd. In de naastgelegen Maasduinen en het Reindersmeer komen veel recreanten voor natuurbezoek. In het zoekgebied zijn wandelaars en fietsers te vinden. Er bevinden zich enkele recreatieve horecavoorzieningen in het gebied en een motorcross vereniging.

Wonen

Het zoekgebied heeft geen duidelijke woonfunctie. Verspreid over het gebied staan enkele woonboerderijen of bedrijfswoningen.

Werken

Er bevinden zich enkele agrarisch gerelateerde bedrijven in het gebied en een groenteverwerkingsbedrijf met een biomassavergister op het terrein. In het zuiden van het plangebied bevindt zich een glastuinbouwbedrijf. De overige werkgelegenheid is kleinschalig.

4.1.5 *Hinder*

Het zoekgebied is een afgelegen gebied met weinig bewoning, bedrijvigheid en verkeer. De meest nabijgelegen ontsluitingswegen zijn de N271, die van het zoekgebied wordt afgescheiden door bossen in de Maasduinen, en de Wezerweg, die de verbinding naar Duitsland vormt. Het zoekgebied wordt grotendeels omringd door de Maasduinen, een beschermd natuur- en stiltegebied waar zich geen overlastbronnen bevinden. Er is daarom weinig sprake van hinder door geluidsoverlast, geuroverlast of overlast anderszins.

4.1.6 *Autonome ontwikkelingen en raakvlakprojecten*

In het planMER worden de autonome ontwikkelingen meegenomen. Dit zijn andere ruimtelijke ontwikkelingen nabij het zoekgebied waarover al concrete ruimtelijke besluiten zijn genomen en invloed kunnen hebben op de ontwikkeling van het Energie landgoed. Ook worden er in het planMER raakvlakprojecten benoemd: projecten die nog in de planfase zijn en waar nog geen ruimtelijke besluiten over genomen zijn, maar die wel een raakvlak hebben met de ontwikkeling van het Energie landgoed.

5 Beoordelingskader

5.1 Beoordelingskader

De onderzoeken die worden uitgevoerd ten behoeve van het planMER worden uitgevoerd, zijn overwegend globaal van aard. De onderzoeksmethodiek is erop gericht om randvoorwaarden, kansen en mogelijkheden van en voor het gebied in beeld te brengen.

Het beoordelingskader bevat alle aspecten die relevant zijn voor het beoordelen van de leefomgeving.

Tabel 1: Beoordelingskader MER Energie landgoed Wells Meer

Thema	Onderzoeksaspect	Methode
Gezondheid en hinder	Gevoelige objecten en aan te houden hinderafstanden eromheen (Windmolengeluid, Slagschaduw, Externe veiligheidsrisico's inrichtingen, leidingen, (vaar)wegen, schittering, geur)	Kwantitatief /Kwalitatief
Archeologie, cultuurhistorie en landschap	Archeologische (verwachtings)waarden	Kwalitatief
	Cultuurhistorische waarden	Kwalitatief
	Landschappelijke waarden	Kwalitatief
Bodem	Bodemkwaliteit	Kwalitatief
Water	Waterstructuur / oppervlaktewater, grondwater, waterkwaliteit, waterveiligheid, klimaatadaptatie	Kwantitatief / kwalitatief
Natuur	Beschermde gebieden (Natura 2000, NNN), beschermde soorten en overige natuur	Kwalitatief
Energieopbrengst	Mate van energieopbrengst	Kwantitatief

Voor enkele onderzoeksaspecten, zoals archeologie en cultuurhistorie, geldt dat vooraf uit te sluiten is dat er een noemenswaardig effect is. In het planMER wordt aangegeven dat voor deze thema's weinig effect te verwachten zijn. Er is hiervoor geen specifiek onderzoek nodig.

De thema's die niet in het beoordelingskader zijn opgenomen, zoals luchtkwaliteit en hinder in de aanlegfase worden niet in het planMER onderzocht. Hetzelfde geldt voor een kwantitatief geluid- en slagschaduwonderzoek. Er wordt met vuistregels gewerkt voor het bepalen van mogelijke hinder voor de omgeving. Concreet onderzoek naar de exacte effecten heeft immers pas zin als een concrete invulling bekend is. Dit vindt plaats in de vervolgfase: het projectMER bij het bestemmingsplan.

5.2 Methodiek voor effectbepaling

Gezondheid en hinder

Vanwege hinder op het gebied van geluid, slagschaduw en externe veiligheid dient een minimale afstand aangehouden tot omliggende bedrijven en/of woningen. Voor de betreffende aspecten zijn wettelijke normen opgesteld waaruit afstanden kunnen worden afgeleid. In het planMER worden om de bedrijven en woningen in en nabij het zoekgebied hindercirkels getrokken waar geen hinderobjecten (windturbines, zonnepanelen etc.) geplaatst kunnen worden. Indien normen worden overschreden wordt onderzocht welke maatregelen mogelijk zijn. Wel wordt gekeken naar

globale invullingen van het gebied om te beschouwen wat wel en absoluut niet mogelijk is. Dit is nodig om de juiste randvoorwaarden en spelregels te bepalen.

Energieopbrengst

Op basis van bandbreedte wordt berekend wat de verwachte minimale en maximale energieopbrengst is en wordt een verkenning gedaan naar de mogelijke bronnen waarmee de energie duurzaam kan worden opgewerkt. Daarnaast wordt berekend hoeveel emissie vermeden kan worden door de inzet van energiebronnen.

Archeologie, cultuurhistorie en landschap

Op basis van archeologische en cultuurhistorische verwachtingskaarten wordt duidelijk waar in het zoekgebied belangrijke landschappelijke/aardkundige, archeologische en cultuurhistorische waarden liggen waar rekening mee gehouden dient te worden in de alternatievenontwikkeling. In het MER wordt een korte effectbeschrijving weergegeven.

Bodem en water

Voor bodem en water wordt bekeken of er gevoelige gebieden (waterbergingszones, grondwaterbeschermingszones, verontreinigde gronden etc.) in het gebied liggen waar rekening mee moet worden gehouden in de alternatievenontwikkeling.

Natuurbescherming

Het natuuronderzoek bestaat uit drie onderdelen: Natura 2000, Natuurnetwerk Nederland en plant- en diersoorten.

Natura 2000

In het planMER wordt onderzocht of het Energielandgoed effecten (kan) hebben op Natura 2000-waarden. Van direct effect (bijvoorbeeld ruimtebeslag) is geen sprake, maar wellicht is er effect op vogelsoorten die belangrijk zijn voor omliggende Natura2000-gebieden. Dit wordt middels een Passende Beoordeling vormgegeven. Daarnaast worden de meekoppelkansen onderzocht: waar kan een positieve bijdrage aan het Natura-2000 gebied geleverd worden?

Natuurnetwerk Nederland

Het Energielandgoed is niet gelegen in het Natuurnetwerk Nederland. Er is geen sprake van ruimtebeslag. In het planMER wordt onderzocht of er negatieve effecten kunnen optreden door bijvoorbeeld geluid of schaduw. Als effecten kunnen optreden wordt onderzocht of het effect voorkomen kan worden (mitigatie) dan wel gecompenseerd moet worden. Daarnaast worden de meekoppelkansen onderzocht: waar kan het Energielandgoed bijdragen aan de instandhouding en kwaliteitsverbetering van NNN-gebieden?

Plant- en diersoorten

Het Energielandgoed kan effect hebben op plant- en diersoorten in het plangebied. In het planMER wordt onderzocht of geluid of slagschaduw kan leiden tot negatieve effecten op de soorten die hier voorkomen. Als effecten kunnen optreden wordt onderzocht of het effect voorkomen kan worden (mitigatie) dan wel gecompenseerd moet worden. Als basis voor de analyse wordt de Nationale Databank Flora- en Fauna-database gebruikt. Daarnaast worden de meekoppelkansen onderzocht: waar kan het Energielandgoed bijdragen aan de instandhouding en kwaliteitsverbetering van de betreffende soorten?

Over Antea Group

Van stad tot land, van water tot lucht; de adviseurs en ingenieurs van Antea Group dragen in Nederland sinds jaar en dag bij aan onze leefomgeving. We ontwerpen bruggen en wegen, realiseren woonwijken en waterwerken. Maar we zijn ook betrokken bij thema's zoals milieu, veiligheid, assetmanagement en energie. Onder de naam Oranjewoud groeiden we uit tot een allround en onafhankelijk partner voor bedrijfsleven en overheden. Als Antea Group zetten we deze expertise ook mondiaal in. Door hoogwaardige kennis te combineren met een pragmatische aanpak maken we oplossingen haalbaar én uitvoerbaar. Doelgericht, met oog voor duurzaamheid. Op deze manier anticiperen we op de vragen van vandaag en de oplossingen van de toekomst. Al meer dan 60 jaar.

Contactgegevens

Beneluxweg 125
4904 SJ OOSTERHOUT
Postbus 40
4900 AA OOSTERHOUT
T. 06 22 60 65 92
E. t.artz@anteagroup.com

www.anteagroup.nl

Copyright © 2017

Niets uit deze uitgave mag worden
verveelvoudigd en/of openbaar worden
gemaakt door middel van druk, fotokopie,
elektronisch of op welke wijze dan ook,
zonder schriftelijke toestemming van de
auteurs.